

PARP
Grupa PFR

Centrum
Rozwoju MŚP

Rozszerzona Odpowiedzialność Producenta – jak przygotować się na zmiany?

Data nagrania rozmowy – 24 lipca 2024 r.

Sandra Sekuła-Barańska

Bird & Bird Szepietowski i
wspólnicy sp.k.

Rozmowa z ekspertem jest realizowana w ramach ośrodka **Enterprise Europe Network** działającego przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

www.een.org.pl

Plan prezentacji:

1. Wstęp
2. Podstawowe wymogi ROP dla małych firm
3. Rozwiązania prawne dot. ROP w innych krajach Unii Europejskiej
4. Wpływ ROP na działalność małych firm
5. Podsumowanie i wnioski
6. Zakończenie

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 1

Wstęp

Krótką definicja Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) (1)

Czym jest ROP?

- ROP to akronim od słów "**rozszerzona odpowiedzialność producenta**" (z j. ang. *Extended Producer Responsibility*, EPR).
- Jest to strategia zarządzania odpadami, w której producenci są odpowiedzialni za cały cykl życia swoich produktów, w tym ich recykling i utylizację. ROP obejmuje zarówno odpowiedzialność finansową, jak i operacyjną za gospodarowanie odpadami pochodzącymi z produktów, które wprowadzają na rynek. Państwa członkowskie mogą wprowadzać przepisy wymagające od producentów przyjmowania zwracanych produktów i odpadów, a także podawania do wiadomości publicznej informacji o możliwości ponownego wykorzystania i recyklingu produktów.
- ROP ma na celu zachęcanie do ekologicznego projektowania, które zmniejsza negatywny wpływ produktów na środowisko oraz wspiera bezpieczny i efektywny recykling. Wdrażając ROP, państwa biorą pod uwagę aspekty techniczne, ekonomiczne, środowiskowe oraz społeczne, dbając jednocześnie o właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego.
- Celem ROP jest wspieranie projektowania i produkcji wyrobów, które w pełni uwzględniają i ułatwiają efektywne wykorzystywanie zasobów podczas całego ich cyklu życia, w tym ich naprawę, ponowne użycie, demontaż i recykling i nie wpływają przy tym niekorzystnie na swobodny obieg wyrobów na rynku wewnętrznym.

Historia ROP (2)

Geneza powstania ROP

- Uważa się, że koncepcja ROP powstała na przełomie lat 80. i 90. XX wieku i została po raz pierwszy formalnie przedstawiona w Szwecji przez Thomasa Lindhqvista w raporcie z 1990 r. dla szwedzkiego Ministerstwa Środowiska pt. "W kierunku [EPR] – analiza doświadczeń i propozycji" z kwietnia 1992 r. W kolejnych raportach przygotowanych dla Ministerstwa pojawiła się następująca definicja: „[EPR] to strategia ochrony środowiska mająca na celu osiągnięcie celu środowiskowego w postaci zmniejszenia całkowitego wpływu produktu na środowisko, poprzez uczynienie producenta produktu odpowiedzialnym za cały cykl życia produktu, a w szczególności za odbiór, recykling i ostateczną utylizację”.
- Przyjmuje się, że pierwszą regulacją prawną, która stworzyła podwaliny ROP, była dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. U. UE. L. z 1994 r. Nr 365, str. 10 z późn. zm.), która weszła w życie 31 grudnia 1994 r.
- Wprowadzenie ROP jest jednym ze sposobów wspierania projektowania i produkcji wyrobów, które w pełni uwzględniają i ułatwiają efektywne wykorzystywanie zasobów podczas całego ich cyklu życia, w tym ich naprawę, ponowne użycie, demontaż i recykling i nie wpływają przy tym niekorzystnie na swobodny obieg wyrobów na rynku wewnętrznym.
- Ma to pomóc UE zbliżyć się do „społeczeństwa recyklingu”, dążącego do eliminacji wytwarzania odpadów i do wykorzystywania odpadów jako zasobu. W szczególności szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska wymaga stosowania środków, których celem jest zapewnienie segregacji u źródła, zbieranie oraz recykling priorytetowych strumieni odpadów.

Historia ROP (3)

Prace legislacyjne w Unii Europejskiej i w Polsce

- Stan prac legislacyjnych
- Unijne i krajowe rozwiązania prawne

Fot. Pixabay

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (4)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.1587 z późn. zm.):

- Ustawa określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi przez zapobieganie powstawaniu odpadów i zmniejszenie ich ilości oraz negatywnego wpływu wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi, a także przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów oraz poprawę efektywności takiego użytkowania, w celu przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
- Ustawa implementuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 312, str. 3 z późn. zm.).

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (5)

Komentarz do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach:

- *"(...) legislator europejski koncentruje się na środkach, które mają służyć ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego. (...) jak ma to nastąpić - przez zapobieganie i zmniejszanie negatywnego wpływu wynikającego z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie ogólnych skutków użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania. W komentowanym przepisie ustawodawca przede wszystkim wskazał na prewencyjny charakter rozwiązań przyjętych w ustawie o odpadach. Z drugiej jednak strony wyraźnie widać jego świadomość, że powstawanie odpadów jest procesem nieuniknionym. Stąd też w art. 1 pojawia się obok zapobiegania odwołanie do zmniejszania negatywnego wpływu odpadów na środowisko."*

– tak B. Rakoczy [w:] K. Karpus, B. Rakoczy, Ustawa o odpadach. Komentarz, Warszawa 2013, art. 1.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (6)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1658 z późn. zm.):

- Ustawa określa:
 1. wymagania, jakim powinny odpowiadać opakowania wprowadzane do obrotu,
 2. zasady działania organizacji odzysku opakowań,
 3. zasady postępowania z opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi,
 4. zasady ustalania i pobierania opłaty produktowej oraz opłaty recyklingowej,
 5. zasady działania systemu kaucyjnego w gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

W celu zmniejszenia ilości i szkodliwości dla środowiska materiałów i substancji zawartych w opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ilości i szkodliwości dla środowiska opakowań i odpadów opakowaniowych na etapie procesu produkcyjnego, wprowadzania do obrotu, dystrybucji i przetwarzania, w szczególności przez wytwarzanie czystych produktów i stosowanie czystych technologii.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (7)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi:

Ustawa określa prawa i obowiązki przedsiębiorców:

1. będących organizacjami odzysku opakowań;
2. dokonujących wewnątrzwspólnotowej dostawy:
 - odpadów opakowaniowych,
 - produktów w opakowaniach;
3. dystrybuujących produkty w opakowaniach;
4. eksportujących:
 - odpady opakowaniowe,
 - opakowania,
 - produkty w opakowaniach;
5. prowadzących recykling odpadów opakowaniowych;
6. wprowadzających opakowania;
7. wprowadzających produkty w opakowaniach.

Ustawa określa także obowiązki użytkowników środków niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (8)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi implementuje:

- dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. U. UE. L. z 2009 r. Nr 309, str. 71 z późn. zm.) oraz
- dyrektywę 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. U. UE. L. z 1994 r. Nr 365, str. 10 z późn. zm.).

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (9)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (UC81):

1. Rozpoczęcie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw wyniknął z konieczności transpozycji do prawa polskiego **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów** w zakresie art. 8 i 8a, które dotyczą ROP.
 - Termin transpozycji przepisów dyrektywy 2018/851 upłynął 5 lipca 2020 r., a termin na dostosowanie systemów ROP do wymagań dyrektywy 2018/851 upłynął 5 stycznia 2023 r.
2. Projekt ustawy miał dokonać także transpozycji art. 6 i 9 z **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko**.
 - Termin jej transpozycji upłynął 3 lipca 2021 r.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (10)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (UC81) (c.d.):

1. Zachodziła także potrzeba wprowadzenia do ustawy rozwiązań doszczelniających system ze względu na występujące obecnie sytuacje potwierdzania odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych niezgodnie ze stanem faktycznym oraz sytuacji niewystarczającego finansowania przetwarzania odpadów opakowaniowych przez wprowadzających produkty w opakowaniach lub reprezentujące ich organizacje odzysku opakowań.
2. Projekt UC81 uległ zasadzie **dyskontynuacji**.
 - *W stosunku do procesu legislacyjnego zasada dyskontynuacji jest to zwyczajowa zasada, zgodnie z którą projekty ustaw, które nie zostały uchwalone przed końcem kadencji Sejmu zamykają swój bieg, a prace nad nimi nie są kontynuowane przez Sejm kolejnej kadencji.*

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (11)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 312, str. 3 z późn. zm.).

1. Bardzo ważna dyrektywa w kontekście wprowadzenia definicji ROP:
 - "system rozszerzonej odpowiedzialności producenta« oznacza zestaw środków podjętych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia, aby producenci produktów ponoszą odpowiedzialność finansową lub odpowiedzialność finansową i organizacyjną na etapie cyklu życia produktu, gdy staje się on odpadem" – **definicja legalna** z art. 3 pkt 21 dyrektywy 2008/98/EC.
2. Wprowadzenie tą dyrektywą rozszerzonej odpowiedzialności producenta jest jednym ze sposobów wspierania projektowania i produkcji wyrobów, które w pełni uwzględniają i ułatwiają efektywne wykorzystywanie zasobów podczas całego ich cyklu życia, w tym ich naprawę, ponowne użycie, demontaż i recykling i nie wpływają przy tym niekorzystnie na swobodny obieg wyrobów na rynku wewnętrznym.
3. Dyrektywa ma pomóc UE zbliżyć się do "społeczeństwa recyklingu", dążącego do eliminacji wytwarzania odpadów i do wykorzystywania odpadów jako zasobu. W szczególności szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska wymaga stosowania środków, których celem jest zapewnienie segregacji u źródła, zbieranie oraz recykling priorytetowych strumieni odpadów (selektywna zbiórka).

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (12)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (c.d.).

- **Art. 8 ust. 1 dyrektywy:** W celu wzmocnienia działań w zakresie ponownego wykorzystania odpadów i zapobiegania ich powstawaniu, recyklingu oraz innych form odzysku państwa członkowskie mogą podjąć **środki prawodawcze lub inne niż prawodawcze w celu zapewnienia, aby każda osoba fizyczna lub prawna, która zawodowo opracowuje, wytwarza, przetwarza, obrabia, sprzedaje lub wwozi produkty (producent produktu) ponosiła rozszerzoną odpowiedzialność producenta.**
- Środki takie mogą obejmować **przyjmowanie zwracanych produktów i odpadów pozostających po wykorzystaniu tych produktów**, a także późniejsze **gospodarowanie tymi odpadami i odpowiedzialność finansową za te działania**. Środki te mogą obejmować obowiązek **podawania do wiadomości publicznej informacji o stopniu, w jakim można ponownie wykorzystać i przetworzyć dany produkt.**
- W przypadku gdy środki takie obejmują ustanowienie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta obowiązują ogólne minimalne wymogi **określone w art. 8a.**
- Państwa członkowskie mogą postanowić, że producenci produktów podejmujący z własnej inicjatywy finansową lub finansową i organizacyjną odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami stanowiące etap cyklu życia produktu, powinni stosować niektóre lub wszystkie ogólne wymagania minimalne **określone w art. 8a.**

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (13)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (c.d.).

- **Artykuł 8 ust. 2 dyrektywy:** Państwa członkowskie mogą zastosować odpowiednie **środki zachęcające do projektowania produktów i składników produktów w taki sposób, aby zmniejszyć ich oddziaływanie na środowisko i wytwarzanie odpadów podczas produkcji, a następnie użytkowania produktów, oraz gwarantujące, że odzysk i unieszkodliwianie produktów, które stały się odpadami, będą się odbywać zgodnie z art. 4 i 13.**
- Środki te mogą zachęcać, między innymi, **do opracowywania, produkcji i wprowadzania do obrotu produktów i składników produktów nadających się do wielokrotnego użycia, które zawierają materiały pochodzące z recyklingu, są technicznie trwałe oraz łatwo naprawialne i które, po tym jak stały się odpadami, nadają się do przygotowania do ponownego użycia i recyklingu,** co ułatwia właściwe stosowanie hierarchii postępowania z odpadami. Środki te uwzględniają wpływ produktów w całym cyklu ich życia, hierarchię postępowania z odpadami oraz, w stosownych przypadkach, **możliwość wielokrotnego recyklingu.**

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (14)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (c.d.).

- **Artykuł 8 ust. 3 i 4 dyrektywy:**
- Przy stosowaniu rozszerzonej odpowiedzialności producenta państwa członkowskie biorą pod uwagę wykonalność techniczną i opłacalność ekonomiczną, a także ogólne oddziaływanie na środowisko, zdrowie ludzkiego i aspekty społeczne, z poszanowaniem potrzeby zagwarantowania właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- Rozszerzona odpowiedzialność producenta stosowana jest bez uszczerbku dla odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami, o której mowa w art. 15 ust. 1, oraz bez uszczerbku dla obowiązujących szczególnych przepisów dotyczących strumieni odpadów i produktów.
- **Artykuł 8a dyrektywy** określa ogólne wymagania minimalne dotyczące systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (15)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 312, str. 3 z późn. zm.).

Transpozycja do prawa krajowego nastąpiła do następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.

oraz do aktów prawnych niższego rzędu.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (16)

Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. U. UE. L. z 1994 r. Nr 365, str. 10 z późn. zm.).

- Zgodnie z **artykułem 4 ust. 1 dyrektywy**:
- Państwa członkowskie zapewniają, aby oprócz środków podejmowanych zgodnie z art. 9 zostały wdrożone inne środki zapobiegawcze w celu zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych i zminimalizowania wpływu opakowań na środowisko.
- Takie **inne środki zapobiegawcze** mogą składać się z **programów krajowych, zachęt w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta** w celu zminimalizowania wpływu opakowań na środowisko lub podobnych działań podejmowanych, w stosownych przypadkach, w konsultacji z podmiotami gospodarczymi oraz organizacjami konsumentów i organizacjami zajmującymi się ochroną środowiska, mających na celu skupianie i wykorzystywanie licznych inicjatyw w zakresie zapobiegania podejmowanych w państwach członkowskich.
- Państwa członkowskie wykorzystują **instrumenty ekonomiczne i inne środki mające na celu stworzenie zachęt do stosowania hierarchii postępowania z odpadami**, takie jak te wskazane w załączniku IVa do dyrektywy 2008/98/WE lub inne odpowiednie instrumenty i środki.
- Zgodnie z **artykułem 7 ust. 2 dyrektywy**:
- Państwa członkowskie zapewniają, aby **do dnia 31 grudnia 2024 r.** ustanowiono systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wszelkich opakowań zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (17)

Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (c.d.).

Transpozycja do prawa krajowego nastąpiła do następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 927 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 433 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.

oraz do aktów prawnych niższego rzędu.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (18)

Te dyrektywy także ustanawiają (odrębne) systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. UE. L. z 2000 r. Nr 269, str. 34 z późn. zm.).
2. Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG (Dz. U. UE. L. z 2006 r. Nr 266, str. 1 z późn. zm.).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (wersja przekształcona) (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 197, str. 38 z późn. zm.).

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (19)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów (Dz. U. UE. L. z 2018 r. Nr 150, str. 109).

Do dyrektywy 2008/98/WE włączono m.in. definicję systemu ROP, aby wyjaśnić zakres tych pojęć.

1. Ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania.
2. Wyznacza długoterminowe cele dla unijnego gospodarowania odpadami i przedstawia wskazówki dla przedsiębiorców i państw członkowskich dotyczące inwestycji niezbędnych do osiągnięcia tych celów:
 - należy oceniać i uwzględniać konieczne inwestycje i inne środki finansowe, także w odniesieniu do władz lokalnych;
 - państwa członkowskie powinny właściwie wykorzystywać inwestycje, w tym inwestycje z funduszy unijnych, nadając priorytet zapobieganiu powstawaniu odpadów, w tym ponownemu użyciu, przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.
3. Ma prowadzić do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz zapewnić długoterminową konkurencyjność Unii Europejskiej.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (20)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów (c.d.).

Transpozycja do prawa krajowego nastąpiła do następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, Dz.U. z 2001 r. Nr 100 poz. 1085,
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399,
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, Dz.U. z 2007 r. Nr 44 poz. 287,
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie **depozytowej** (obecnie: ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie **produktowej**, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 433 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.

oraz do aktów prawnych niższego rzędu.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (21)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2019 r. Nr 155, str. 1).

Dyrektywa ma na celu:

- zapobieganie wpływowi niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na środowisko, zwłaszcza wodne, oraz zdrowie człowieka,
- zachęcanie do przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym poprzez innowacyjne i zrównoważone modele biznesowe, produkty i materiały,
- ustanowienie systemów selektywnej zbiórki i recyklingu produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,
- promowanie alternatywnych produktów wielokrotnego użytku i systemów ponownego użycia,
- zwiększanie świadomości konsumentów i zachęcanie do odpowiedzialnego zachowania w celu zmniejszenia zaśmiecenia.

Unijne i krajowe rozwiązania prawne (22)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (c.d.).

Transpozycja do prawa krajowego nastąpiła do następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 312,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 927 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 700 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2023 r. poz. 877,

oraz do aktów prawnych niższego rzędu.

Cel ROP i jej znaczenie dla małych firm (23)

ROP w kontekście cyklu życia produktu oraz gospodarki obiegu zamkniętego

1. ROP jako kluczowy element strategii biznesowej małych firm, wpływający na wszystkie etapy cyklu życia produktu i sprzyjający zrównoważonemu rozwojowi.
2. ROP zobowiązuje producentów do ponoszenia odpowiedzialności za cały cykl życia ich produktu, od projektowania po etap recyklingu.
3. Wprowadzenie ROP pozwoli małym firmom na wyróżnienie się na rynku jako przedsiębiorstwa odpowiedzialne społecznie i ekologicznie. Mogą one zredukować negatywny wpływ swojej działalności na środowisko, poprzez projektowanie produktów łatwiejszych do recyklingu i naprawy, a tym samym pomóc małym firmom budować zaufanie wśród konsumentów, którzy coraz częściej szukają produktów przyjaznych dla środowiska.
4. ROP sprzyja również gospodarce obiegu zamkniętego, gdzie materiały są efektywnie wykorzystywane i ponownie wprowadzane do obiegu.
5. Małe firmy, wdrażając zasady ROP, mogą zmniejszyć koszty produkcji przez optymalizację zużycia surowców i zarządzanie odpadami. Implementacja ROP wymaga od firm analizy całego cyklu życia produktu, co może prowadzić do innowacji i poprawy procesów produkcyjnych.

Cel ROP i jej znaczenie dla małych firm (24)

ROP w kontekście konsumenta – klienta małej firmy

- Dla konsumentów – klientów małych firm, ROP oznacza dostęp do produktów zaprojektowanych z myślą o mniejszym wpływie na środowisko. Produkty te często są łatwiejsze w recyklingu, co może przyciągać świadomych ekologicznie konsumentów, poszukujących zrównoważonych opcji oraz zwiększać ich zaangażowanie w wybieranie odpowiedzialnych marek, w tym małych firm.
- ROP wymaga od producentów, w tym małych firm, udzielenia informacji na temat sposobów utylizacji produktów, co zwiększa transparentność i edukuje konsumentów. Ta przejrzystość może budować zaufanie i lojalność wśród klientów małych firm.
- Wprowadzenie systemów ROP może być wyzwaniem dla małych firm ze względu na ograniczone zasoby. Jednakże, istnieją różne wsparcia i programy, które mogą pomóc małym przedsiębiorstwom w adaptacji do tych wymagań. Małe firmy mogą wykorzystać ROP jako narzędzie do innowacji, projektując produkty, które są nie tylko ekologiczne, ale także spełniają nowoczesne wymagania funkcjonalne i estetyczne. Takie podejście może otworzyć nowe rynki i grupy docelowe.
- ROP sprzyja także rozwijaniu lokalnych sieci recyklingu, co może przyczynić się do zwiększenia lokalnej gospodarki obiegu zamkniętego, z korzyściami dla małych firm operujących w tej przestrzeni.
- Małe firmy, angażując się w ROP, mogą także zyskać na atrakcyjności w oczach inwestorów i partnerów biznesowych, którzy coraz częściej kładą nacisk na zrównoważony rozwój.

Cel ROP i jej znaczenie dla małych firm (25)

ROP w kontekście zrównoważonego rozwoju i raportowania niefinansowego pod standardami raportowania ws. zrównoważonego rozwoju (LSME ESRS oraz VSME ESRS)

- Standardy raportowania w zakresie zrównoważonego rozwoju, takie jak **LSME ESRS (obowiązkowe)** oraz **VSME ESRS (dobrowolne)**, zapewniają ramy, które umożliwiają małym firmom **mierzenie i prezentowanie efektów wdrożenia zasad ROP, wspierają małe firmy w przygotowywaniu dokładnych raportów dotyczących wpływu ich działalności na środowisko**, co jest wartościowe dla inwestorów i partnerów biznesowych zainteresowanych zrównoważonym rozwojem i jednocześnie kluczowe dla utrzymania zgodności z rosnącymi oczekiwaniami m.in. konsumentów czy też instytucji finansowych.
- Raportowanie w zakresie zrównoważonego rozwoju na mocy tych standardów pozwala małym firmom na **transparentne komunikowanie swoich działań w obszarze zrównoważonego rozwoju**, co buduje zaufanie i reputację marki w oczach klientów, dostawców i innych partnerów biznesowych, pomaga w spełnianiu wymogów regulacyjnych oraz w uzyskaniu dostępu do nowych rynków i możliwości finansowania.

Cel ROP i jej znaczenie dla małych firm (26)

ROP w kontekście zrównoważonego rozwoju i raportowania niefinansowego pod standardami raportowania ws. zrównoważonego rozwoju (LSME ESRS oraz VSME ESRS)

- Przez uczestnictwo w systemie ROP, małe firmy mogą aktywnie przyczynić się do osiągnięcia globalnych celów zrównoważonego rozwoju, takich jak odpowiedzialna konsumpcja i produkcja (Cel nr 12 Agendy 2030 ONZ – zob. <https://www.un.org.pl/cel12#>).
- Implementacja systemu ROP umożliwia małym przedsiębiorstwom lepsze zarządzanie ryzykiem związanym z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska oraz zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne poprzez efektywne zarządzanie odpadami.

Fot. UNIC Warsaw –
Ośrodek Informacji ONZ w
Warszawie,
<https://www.un.org.pl/cel12#>

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 2

Podstawowe wymogi ROP dla małych firm

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (27)

Obowiązki producenta w kontekście ROP

- Państwa członkowskie mają za zadanie ustanowienie odpowiednich systemów ROP zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE, aby zapewnić zgodność producentów z obowiązkami ROP.

Obowiązki producenta w kontekście ROP:

Koszty upowszechniania wiedzy: Producenci muszą pokrywać koszty działań edukacyjnych dotyczących produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, o których mowa w art. 10 dyrektywy. Dotyczy to produktów w części E załącznika do dyrektywy, przykładowo produktów takich, jak:

- Pojemniki na żywność, tj. pojemniki takie jak pudełka, z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich żywności.
- Paczki i owijki wykonane z elastycznych materiałów zawierające żywność przeznaczoną do bezpośredniego spożycia z paczki lub owijki bez żadnej dalszej obróbki.
- Pojemniki na napoje o pojemności do trzech litrów oraz wielomateriałowe opakowania na napoje, w tym ich zakrętki i wieczka, ale nie szklane lub metalowe pojemniki na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych.
- Kubki na napoje, w tym ich zakrętki i wieczka.
- Lekkie plastikowe torby na zakupy zgodnie z definicją w art. 3 pkt 1c) dyrektywy 94/62/WE.
- Wyroby tytoniowe z filtrami i filtry sprzedawane do używania łącznie z wyrobami tytoniowymi.
- Balony dla konsumentów (np. urodzinowe).
- Chusteczki nawilżane, podpaski higieniczne, tampony oraz aplikatory do tamponów.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (28)

Obowiązki producenta w kontekście ROP

- **Koszty zbierania i przetwarzania, koszty sprzątania odpadów:** Producenci są odpowiedzialni za pokrycie kosztów zbierania odpadów produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych pozostawianych w publicznych systemach zbierania odpadów, w tym kosztów infrastruktury, jej funkcjonowania, transportu i przetwarzania odpadów a także koszty sprzątania odpadów pochodzących z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.
- **Selektywna zbiórka:** Producenci produktów zawierających tworzywa sztuczne są zobowiązani do pokrycia kosztów selektywnej zbiórki tych produktów, dostarczonych do odpowiednich punktów przeznaczonych do odbioru odpadów lub innych równoważnych systemów zbierania, oraz kosztów ich transportu i przetwarzania.
- **Wymogi co do projektowania produktów:** Producenci muszą dostosować projektowanie produktów do zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, aby ułatwić ich ponowne użycie i recykling po zakończeniu eksploatacji.
- **Wyznaczenie przedstawiciela:** Producenci mający siedzibę w jednym państwie członkowskim, a wprowadzający produkty na rynek innego państwa członkowskiego, muszą wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela w tym państwie w celu wypełniania obowiązków producenta związanych z ROP. W celu monitorowania i kontroli realizacji obowiązków producenta produktu wynikających z systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, państwa członkowskie mogą określić wymogi, takie jak rejestracja, informowanie i sprawozdawczość, które osoba prawna lub fizyczna musi spełnić, aby zostać wyznaczona na upoważnionego przedstawiciela na ich terytorium.
- **Monitoring i raportowanie:** Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie ramy monitorowania i egzekwowania w celu zapewnienia, by producenci produktów i organizacje realizujące w ich imieniu obowiązki wynikające z rozszerzonej odpowiedzialności producenta wypełniały te obowiązki, także w przypadku sprzedaży na odległość, oraz by środki finansowe były właściwie wykorzystywane, a wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta przekazywały wiarygodne dane.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (29)

Zakres produktów podlegających ROP

CZĘŚĆ E dyrektywy 2019/904

1. Produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych objęte art. 8 ust. 2 dotyczącym rozszerzonej odpowiedzialności producenta
 - pojemniki na żywność, tj. pojemniki takie jak pudełka, z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich żywności, która:
 - jest przeznaczona do bezpośredniego spożycia, na miejscu lub na wynos,
 - jest zazwyczaj spożywana bezpośrednio z pojemnika, oraz
 - jest gotowa do spożycia bez dalszej obróbki, takiej jak przyrządzanie, gotowanie czy podgrzewanie,
 w tym pojemniki na żywność typu fast food lub na inne posiłki gotowe do bezpośredniego spożycia, z wyjątkiem pojemników na napoje, talerzy oraz paczek i owijek zawierających żywność;
 - paczki i owijki wykonane z elastycznych materiałów zawierające żywność przeznaczoną do bezpośredniego spożycia z paczki lub owijki bez żadnej dalszej obróbki;
 - pojemniki na napoje o pojemności do trzech litrów, tj. pojemniki stosowane do przechowywania napojów, takie jak butelki na napoje, w tym ich zakrętki i wieczka, oraz wielomateriałowe opakowania na napoje, w tym ich zakrętki i wieczka, ale nie szklane lub metalowe pojemniki na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych;
 - kubki na napoje, w tym ich pokrywki i wieczka;
 - lekkie plastikowe torby na zakupy zgodnie z definicją w art. 3 pkt 1c) dyrektywy 94/62/WE.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (30)

Zakres produktów podlegających ROP

CZĘŚĆ E dyrektywy 2019/904

2. Produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych objęte art. 8 ust. 3 dotyczącym rozszerzonej odpowiedzialności producenta
 - chusteczki nawilżane, tj. uprzednio nawilżone chusteczki przeznaczone do higieny osobistej i uprzednio nawilżone chusteczki do użytku domowego;
 - balony, z wyjątkiem balonów do użytku przemysłowego lub innych profesjonalnych zastosowań, które to balony nie są rozprowadzane wśród konsumentów.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (31)

Zakres produktów podlegających ROP

CZEŚĆ E dyrektywy 2019/904

3. Inne produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych objęte art. 8 ust. 3 dotyczącym rozszerzonej odpowiedzialności producenta
 - wyroby tytoniowe z filtrami i filtry sprzedawane do używania z wyrobami tytoniowymi.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (32)

Procedury związane z wdrażaniem ROP

- **Ustanowienie systemów:** Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE. Systemy te muszą obejmować produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w części E załącznika oraz narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne, które zostały wprowadzone do obrotu w danym państwie członkowskim.
- **Wyznaczenie przedstawicieli:** Każde państwo członkowskie umożliwia producentom, mającym siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim i wprowadzającym produkty do obrotu w danym państwie członkowskim, na wyznaczenie upoważnionego przedstawiciela na jego terytorium w celu wypełniania obowiązków producenta.
- **Role i obowiązki:** Państwa członkowskie jasno określają role i obowiązki wszystkich odpowiednich zaangażowanych podmiotów. W odniesieniu do opakowań te role i obowiązki są określone zgodnie z dyrektywą 94/62/WE.
- **Hierarchia postępowania z odpadami:** Należy na każdym etapie przestrzegać hierarchii postępowania z odpadami.

Obowiązki wynikające z unijnych i krajowych rozwiązań prawnych (33)

Kwestia odpowiedzialności małych firm za wdrożenie ROP

- Zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) są objęte systemami rozszerzonej odpowiedzialności producenta, jednak przepisy uwzględniają specyfikę tych firm, aby nie nakładać na nie nieproporcjonalnych obciążeń regulacyjnych.
- **Konieczność uwzględnienia specyfiki MŚP:** Państwa członkowskie muszą wprowadzić środki zapewniające, że koszty i obowiązki związane z ROP nie będą nadmierne w stosunku do wielkości i możliwości MŚP, aby uniknąć nakładania nadmiernych obciążeń finansowych i administracyjnych na MŚP.
- **Obowiązek zapewnienia wsparcia dla MŚP:** Państwa członkowskie powinny zapewnić dostęp do odpowiednich informacji i wsparcia, aby MŚP mogły skutecznie wdrożyć wymagania systemu ROP. Obejmuje to m.in. informacje o środkach służących zapobieganiu powstawaniu odpadów, systemach selektywnej zbiórki oraz gospodarowaniu odpadami.
- **Podział odpowiedzialności finansowej:** Państwa członkowskie mogą zdecydować o różnym podziale odpowiedzialności finansowej, tak aby małe przedsiębiorstwa nie były obciążane w stopniu nieadekwatnym do swojej wielkości i możliwości ekonomicznych.
- **Zapewnienie równego traktowania:** Wszystkie firmy, niezależnie od ich wielkości, powinny być traktowane równo, jednakże z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości MŚP, aby system ROP był dla nich wykonalny i efektywny kosztowo.

Sankcje (34)

Zgodnie z artykułem 36 dyrektywy 2008/98/WE:

- Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki zakazujące porzucania odpadów, wyrzucania ich w miejscach niedozwolonych lub niekontrolowanego gospodarowania nimi, w tym zaśmiecania.
- Państwa członkowskie określają przepisy dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszeń przepisów niniejszej dyrektywy, a także stosują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonania. Sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 3

Rozwiązania prawne dot. ROP w innych krajach Unii Europejskiej

Porównanie regulacji dot. ROP w różnych krajach członkowskich (35)

Wśród krajów w Unii Europejskiej stopniem rozwoju oraz zaawansowania systemu ROP (EPR - Extended Producer Responsibility) wyróżniają się Niemcy, Szwecja, Holandia, Francja, Belgia oraz Dania.

Krajem, w którym uważa się, że system ROP został przyjęty w najmniejszym stopniu, są Węgry.

Omówienie case study dot. rozwiązań prawnych i wyzwań związanych z wprowadzaniem ROP w różnych krajach członkowskich (36)

1. Przykład Niemiec

- ROP to ramy polityki wprowadzone przez Niemcy w 2022 r. Jej celem jest pociągnięcie producentów, importerów i sprzedawców detalicznych do odpowiedzialności za wpływ ich produktów na środowisko w całym cyklu ich życia — w tym utylizacji i recyklingu.
- Polityka ta dotyczy wszystkich firm działających w Niemczech, niezależnie od ich wielkości lub ilości obsługiwanych opakowań. Zasadniczo każda firma, która jako pierwsza wprowadza opakowanie, urządzenie elektryczne lub baterię na rynek w Niemczech, ponosi odpowiedzialność.
- Niemiecki system prawny dotyczący ROP obejmuje trzy główne akty prawne:
- **Ustawa o opakowaniach** (lipiec 2022) - Wszystkie materiały opakowaniowe używane na rynku niemieckim muszą być licencjonowane zgodnie z przepisami ROP. Obejmuje to podstawowe opakowania produktów i dodatkowe materiały wysyłkowe.
 - Rejestracja: Centralny Rejestr Opakowań Agencji za pośrednictwem systemu LUCID.

Omówienie case study dot. rozwiązań prawnych i wyzwań związanych z wprowadzaniem ROP w różnych krajach członkowskich (37)

1. Przykład Niemiec

- **Ustawa o sprzęcie elektrycznym i elektronicznym** (styczeń 2023) - Urządzenia, które mają kontakt z napięciem rzędu do 1000 V (prąd przemienny) lub 1500 V (prąd stały) są włączone do systemu ROP. Obejmuje to zasadniczo każdy przedmiot WEEE z wtyczką.
 - Rejestracja: Fundacja Rejestru Zużytego Sprzętu Elektrycznego (z j. ang. Foundation for Waste Electrical Equipment Register - EAR) i wyznaczenie upoważnionego przedstawiciela, jeśli firma ma siedzibę poza Niemcami.
- **Ustawa o bateriach** (styczeń 2023) - Jeśli chodzi o baterie, do tej kategorii zaliczają się baterie samochodowe, przemysłowe (do zastosowań komercyjnych lub rolniczych) i przenośne (do przenośnych produktów konsumenckich).
 - Rejestracja: Podobny proces rejestracji z EAR, z opcjonalnym wyznaczeniem upoważnionego przedstawiciela dla firm z siedzibą poza Niemcami.

Omówienie case study dot. rozwiązań prawnych i wyzwań związanych z wprowadzaniem ROP w różnych krajach członkowskich (38)

2. Przykład Hiszpanii - **Rejestr Producentów Produktów**

- W ramach hiszpańskich przepisów dot. ROP producenci są pociągani do odpowiedzialności za wpływ swoich produktów na środowisko, od produkcji po odpady poużytkowe, w tym także na rynku e-commerce.
- Definicja producenta obejmuje każdy podmiot, który produkuje, importuje lub sprzedaje produkty pod własną marką w Hiszpanii. Dotyczy to również podmiotów importujących produkty do Hiszpanii spoza Unii Europejskiej.
- Hiszpania wyznaczyła **organizacje odpowiedzialności producenta** jako organizacje odpowiedzialne za zarządzanie zbieraniem i przetwarzaniem odpadów zgodnie z obowiązkami ROP. Są to podmioty non-profit upoważnione przez władze regionalne i krajowe. Są one prawnie zobowiązane do zgłaszania hiszpańskiemu rządowi danych liczbowych dotyczących poziomów recyklingu.
- W przypadku firm z siedzibą poza Hiszpanią, które zajmują się sprzedażą baterii lub akumulatorów na terytorium Hiszpanii, przestrzeganie przepisów dot. ROP wymaga wyznaczenia **upoważnionego przedstawiciela**. Ta osoba lub podmiot ma za zadanie zarządzanie zobowiązaniami firmy i interakcjami z organami rządowymi w zakresie zgodności z systemem ROP.
- W Hiszpanii **nie ma progu rejestracji ROP**, co oznacza, że każdy producent w Hiszpanii musi się zarejestrować (dla odpowiednich kategorii). W każdym przypadku produktu sprzedawanego w opakowaniu istnieje wymóg rejestracji.

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 4

Wpływ ROP na działalność małych firm

Konieczność zapewnienia compliance (39)

1. Jak małe firmy mogą zapewnić compliance w zakresie ROP?
 - Przykładowe sposoby zarządzania ryzykiem.
 - Rola audytów, w tym środowiskowych oraz przeprowadzenia procesu due diligence.
2. Co jest ważne w zakresie zapewnienia compliance?
 - Audyt wewnętrzny i raport z audytu w zakresie compliance z ROP.
 - Świadomość swojego zasięgu geograficznego, produktowego i materiałowego i ustalenie obowiązków prawnych związanych z systemem ROP.
 - Zapewnienie odpowiednich środków finansowych oraz organizacyjnych niezbędnych do wypełnienia obowiązków związanych z ROP.
 - Wprowadzenie mechanizmu samokontroli, wspieranego przez regularne, niezależne (zewnętrzne) kontrole/audyty, które oceniają zgodność z ROP, zarządzanie finansami oraz jakość danych zgromadzonych i zgłoszonych zgodnie z wymogami regulacyjnymi.
 - Gromadzenie informacji i analiza danych, ulepszanie procesów produkcyjnych i innych.
 - Podnoszenie wiedzy i świadomości w zakresie ROP, cykliczne szkolenia dla całego personelu.

Konieczność zapewnienia compliance (40)

2. Bezpieczeństwo produktu i ochrona konsumenta
3. Redukcja kosztów związanych z odpadami i recyklingiem
4. Zapewnienie gospodarki obiegu zamkniętego
5. Wzmacnianie wizerunku firmy jako odpowiedzialnego producenta
6. Zrównoważony rozwój i raportowanie niefinansowe (ESG)

Fot. Pixabay

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 5

Podsumowanie i wnioski

Główne informacje, jakie należy wynieść z webinaru dot. ROP (41)

- ROP to cały ekosystem rozwiązań i powiązanych ze sobą regulacji.
- To zestaw środków podjętych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia, aby producenci produktów ponosili odpowiedzialność finansową lub odpowiedzialność finansową i organizacyjną na etapie całego cyklu życia produktu, od momentu jego produkcji do czasu, gdy staje się on odpadem.

Wnioski i rekomendacje dla małych firm (42)

1. Zrozumienie: ROP jest kluczowym elementem w zarządzaniu odpadami i ochronie środowiska.
2. Proaktywne podejście: Podejście polegające na wczesnym wdrażaniu zasad ROP, co pozwala na uniknięcie ewentualnych kar i zwiększa konkurencyjność na rynku poprzez spełnianie wymagań środowiskowych.
3. Wsparcie technologiczne: Inwestowanie w nowoczesne technologie do segregacji i przetwarzania odpadów oraz innowacyjne procesy produkcyjne oraz kwestie związane z opakowaniami może przynieść długoterminowe oszczędności i zminimalizować negatywny wpływ na środowisko.
4. Współpraca z innymi firmami: Tworzenie konsorcjów z innymi małymi przedsiębiorstwami może pomóc w dzieleniu się kosztami i zasobami niezbędnymi do wdrożenia ROP.
5. Edukacja i szkolenia: Regularne szkolenia dla pracowników w zakresie zarządzania odpadami i zgodności z ROP są kluczowe dla skutecznego wdrożenia tych zasad.
6. Zrównoważone projektowanie: Projektowanie produktów z myślą o ich całym cyklu życia, w tym łatwości recyklingu, jest istotnym elementem strategii ROP.
7. Monitorowanie i raportowanie: Ustanowienie systemów monitorowania i regularnego raportowania postępów w zakresie zarządzania odpadami jest niezbędne do zachowania zgodności z regulacjami.
8. Wykorzystanie dostępnych środków finansowych: Korzystanie z dostępnych funduszy unijnych i krajowych na wdrożenie ROP może znacząco obniżyć koszty dla małych firm.
9. Angażowanie społeczności: Transparentność i komunikacja z lokalną społecznością na temat działań związanych z ROP mogą poprawić wizerunek firmy i zwiększyć jej akceptację społeczną.
10. Ciągłe doskonalenie: Regularna ocena i doskonalenie procesów związanych z zarządzaniem odpadami pomaga małym firmom dostosować się do zmieniających się przepisów i standardów środowiskowych.

Szanse i wyzwania związane z ROP (43)

- ROP jest integralnym elementem gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) oraz strategii Unii Europejskiej w dążeniu do neutralności klimatycznej. To podejście oznacza odchodzenie od tradycyjnego modelu gospodarczego, który polega na wydobywaniu surowców, ich przetwarzaniu, a następnie wyrzucaniu zużytych produktów.
- Obecnie tylko niewielka część odpadów poddawana jest recyklingowi lub spalaniu z odzyskiem energii. Koncepcja GOZ promuje ponowne wykorzystanie jak największej ilości odpadów. ROP, wspólnie z regulacjami PPWR*, systemem kaucyjnym oraz zbiórką baterii i sprzętu AGD, pomaga w wydłużeniu cyklu życia produktów i opakowań, przyczyniając się do efektywniejszego zarządzania zasobami.
- *24 kwietnia 2024 r. Parlament Europejski podjął decyzję dotyczącą przyjęcia rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, tzw. PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation). Przepisy rozporządzenia PPWR będą miały zastosowanie do wszystkich opakowań, w tym niezależnie od zastosowanego materiału. Na rynek będą mogły zostać wprowadzone tylko opakowania spełniające wymogi PPWR, w tym w szczególności wszystkie opakowania będą musiały nadawać się do recyklingu. Obecnie projekt rozporządzenia jest po pierwszym czytaniu w Parlamencie Europejskim (stan prawny na dzień 24.07.2024, zob. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/HIS/?uri=CELEX:52022PC0677>).

Szanse i wyzwania związane z ROP (44)

- Rozwiązania systemu ROP niosą ze sobą zarówno szanse, jak i wyzwania. ROP ma potencjał znacząco przyczynić się do ochrony środowiska poprzez redukcję ilości odpadów trafiających na składowiska. Promuje również zrównoważony rozwój i gospodarkę obiegu zamkniętego (GOZ) przez wspieranie recyklingu i ponownego wykorzystania materiałów.
- Wdrażanie ROP może stymulować innowacje technologiczne, zarówno w projektowaniu produktów, jak i w technologiach przetwarzania odpadów, co z kolei może kreować nowe rynki i miejsca pracy, przyczyniając się do rozwoju ekonomicznego.
- ROP może zwiększyć świadomość ekologiczną konsumentów, zachęcając ich do bardziej odpowiedzialnych wyborów zakupowych.
- Wdrażanie ROP wiąże się z wyzwaniami, w tym wysokimi kosztami początkowymi, zwłaszcza dla sektora MŚP. Złożoność regulacji i wymagań może stanowić trudność dla firm w zakresie zgodności i monitorowania. Konieczne mogą być znaczne zmiany w procesach produkcyjnych, co wymaga inwestycji i adaptacji.
- Edukacja pracowników i konsumentów w zakresie nowych obowiązków oraz zarządzanie odpadami wymagają współpracy różnych podmiotów, co może być trudne do skoordynowania. Dlatego też osiągnięcie korzyści związanych z ROP wymaga starannego planowania i zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron.

Perspektywy rozwoju ROP w przyszłości (w tym zmian w systemach ROP) (45)

Polska, mimo wymogów Unii Europejskiej, jest opóźniona w przyjęciu ustawy dotyczącej rozszerzonej odpowiedzialności producenta. ROP odgrywa kluczową rolę nie tylko dla firm wprowadzających produkty w opakowaniach na rynek, ale także dla całego systemu gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ). Choć podejmowano już próby opracowania tego aktu prawnego (projekt UC81), przepisy nie zostały ostatecznie uchwalone. Rynek czeka zatem na wprowadzenie spójnych przepisów dot. ROP.

[Powrót do agendy](#)

Rozdział 6

Zakończenie

Dziękuję za uwagę

Sandra Sekuła-Barańska

Counsel / Head of ESG & Environment Protection Department

Radca prawny

T: 606 973 389

E: sandra.sekula-baranska@twobirds.com

Bird & Bird Szepietowski i wspólnicy sp.k.

Centrum
Rozwoju MŚP

Rozmowa została zrealizowana przez ośrodek Enterprise Europe Network działający przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości - www.een.org.pl